

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	4 juli 2018
Commissievergadering d.d.	:	n.v.t.
Commissie	:	n.v.t.
Portefeuillehouder	:	Burgemeester E. Roest
Programmaonderdeel	:	001. Bestuur
	:	-
Registratienummer	:	2018009656
Productiedatum	:	21 juni 2018

Onderwerp

De raad heeft mij op 12 april 2018 bij motie opgedragen om door middel van een extern onafhankelijk onderzoek waarheidsvinding te laten plegen over de gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek. Mij is gevraagd vooraf een procesvoorstel op te stellen door middel van een plan van aanpak voorzien van een concrete, toetsbare en verifieerbare vraagstelling en normenkader. Mij is voorts opgedragen voor dit onderzoek een ter zake deskundig onderzoeker/onderzoeksbureau te selecteren en een onderzoeksbudget op te stellen. De gemeenteraad zal, alvorens het onderzoek start, bij (overtuigende) meerderheid zowel de onderzoeksvragen, de persoon van de onderzoeker als het onderzoeksbudget bekrachtigen. Met de vaststelling van deze drie elementen is sprake van een onderzoek van de gemeenteraad. Als eerste stap in het proces treft u, ter bekrachtiging, de door mij geformuleerde onderzoeksvraag aan.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester van 21 juni 2018

besluit:

1. De volgende onderzoeksvraag (en deelvragen) over de gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek vast te stellen:

*"Is er bij de relevante gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek door politieke ambtsdragers van de gemeente Bloemendaal **legaal** en integer gehandeld?"*

Deelvragen

1. Was het handelen/de besluitvorming van het college/collegeleden ten aanzien van de relevante gebeurtenissen in 2014:
 - a. doelgericht/doelmatig?
 - Was het kader voor het handelen en de besluitvorming helder?
 - b. daadkrachtig en effectief?
 - Zijn er interne of externe factoren die de bestuurskracht bij de besluitvorming hebben beïnvloed?

- c. **legaal?**
 - Is er stelselmatig en bewust vertrouwelijke informatie gedeeld met derden?
 - d. conform de in 2014 geldende gedragscode en algemene beginselen van behoorlijk bestuur?
 - Heeft het college onafhankelijk, onpartijdig en onbevooroordeeld gehandeld?
2. *Was het handelen/de besluitvorming van raadsleden ten aanzien van de relevante gebeurtenissen in 2014:*
- a. doelgericht/doelmatig?
 - Was het kader voor het handelen en de besluitvorming helder?
 - b. daadkrachtig en effectief?
 - Zijn er interne en/of externe factoren die de bestuurskracht bij de besluitvorming hebben beïnvloed?
 - c. **legaal?**
 - Is er stelselmatig en bewust vertrouwelijke informatie gedeeld met derden?
 - d. conform de in 2014 geldende gedragscode en algemene beginselen van behoorlijk bestuur?
 - Hebben de raadsleden onafhankelijk, onpartijdig en onbevooroordeeld gehandeld?
3. *Op welke wijze kan ‘verzoening’ in het dossier Elswoutshoek plaatsvinden?*
- a. Zijn er aanknopingspunten voor herstel van relatie en herstel van vertrouwen tussen enerzijds de eigenaren van Elswoutshoek en anderzijds het gemeentebestuur van Bloemendaal?
4. *Zijn er voor het gemeentebestuur lessen voor de toekomst?*

2. De relevante gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek vast te stellen.

3. Het toetsingskader voor het onderzoek – de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de destijds geldende gedragscode voor bestuurders van de gemeente Bloemendaal – vast te stellen.

De raad voornoemd, d.d.

De fractie VDB dient een **amendement C** (corsanummer 2018011431) in waarvan het dictum luidt: *Het woord "legitiem" te vervangen door het woord "legaal".*

Met 9 stemmen voor, 5 stemmen tegen en 1 onthouding wordt het amendement aangenomen.

Met inachtneming van het aangenomen amendement C stemt de raad in met het voorstel.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad der gemeente Bloemendaal, gehouden op 4 juli 2018,

Besluit raad: aangenomen
Stemmen voor: 14
Stemmen tegen: 0
Onthouden van stemming: 1
Afwezig: 4

, plv. voorzitter

, griffier

Voorgesteld besluit

1. De volgende onderzoeksvraag (en deelvragen) over de gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek vast te stellen:

"Is er bij de relevante gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek door politieke ambtsdragers van de gemeente Bloemendaal legitiem en integer gehandeld?"

Deelvragen

1. Was het handelen/de besluitvorming van het college/collegeleden ten aanzien van de relevante gebeurtenissen in 2014:
 - a. doelgericht/doelmatig?
 - Was het kader voor het handelen en de besluitvorming helder?
 - b. daadkrachtig en effectief?
 - Zijn er interne of externe factoren die de bestuurskracht bij de besluitvorming hebben beïnvloed?

- c. legitiem?
 - Is er stelselmatig en bewust vertrouwelijke informatie gedeeld met derden?
 - d. conform de in 2014 geldende gedragscode en algemene beginselen van behoorlijk bestuur?
 - Heeft het college onafhankelijk, onpartijdig en onbevooroordeeld gehandeld?
2. *Was het handelen/de besluitvorming van raadsleden ten aanzien van de relevante gebeurtenissen in 2014:*
- a. doelgericht/doelmatig?
 - Was het kader voor het handelen en de besluitvorming helder?
 - b. daadkrachtig en effectief?
 - Zijn er interne en/of externe factoren die de bestuurskracht bij de besluitvorming hebben beïnvloed?
 - c. legitiem?
 - Is er stelselmatig en bewust vertrouwelijke informatie gedeeld met derden?
 - d. conform de in 2014 geldende gedragscode en algemene beginselen van behoorlijk bestuur?
 - Hebben de raadsleden onafhankelijk, onpartijdig en onbevooroordeeld gehandeld?
3. *Op welke wijze kan ‘verzoening’ in het dossier Elswoutshoek plaatsvinden?*
- a. Zijn er aanknopingspunten voor herstel van relatie en herstel van vertrouwen tussen enerzijds de eigenaren van Elswoutshoek en anderzijds het gemeentebestuur van Bloemendaal?
4. *Zijn er voor het gemeentebestuur lessen voor de toekomst?*

2. De relevante gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek vast te stellen.

3. Het toetsingskader voor het onderzoek – de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de destijds geldende gedragscode voor bestuurders van de gemeente Bloemendaal – vast te stellen.

Aanleiding voor het onderzoek

Vragen die leven

In de afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken verricht naar het dossier Elswoutshoek, een slepend dossier voor de gemeente Bloemendaal sinds 2009-2010. Ondanks voorgaande onderzoeken, diverse (bestuurlijk) juridische procedures, het feit dat er op politiek-bestuurlijk niveau al veel over is gesproken en dat diverse politiek verantwoordelijke ambtsdragers het toneel hebben verlaten, constateer ik dat er nog steeds vragen leven over dit onderwerp. Ik merk ook dat er veel berichten in de media, en in het bijzonder op social media, verschijnen die uitgaan van bepaalde hypothesen of speculerend van aard zijn. Ik constateer ook dat er in het dossier Elswoutshoek in 2014 gebeurtenissen hebben plaatsgevonden die tot escalatie hebben geleid en tot de dag van vandaag in het politiek-bestuur naklinken.

Integriteitsmeldingen en verzoek

Ik heb op 7 maart 2018 van de fractievoorzitter van Hart voor Bloemendaal een integriteitsmelding ontvangen. De melding heeft – zonder nader op de vertrouwelijke inhoud in te gaan – met name

betrekking op de vraag of het handelen van collegeleden en raadsleden in 2014 legitiem en/of integer was. Daarnaast heeft één van de landgoedeigenaren van Elswoutshoek – nu in zijn hoedanigheid als raadslid van Hart voor Bloemendaal– eveneens diverse integriteitsmeldingen gedaan. Ook de andere landgoedeigenaar van Elswoutshoek deed op 12 april 2018 schriftelijk een persoonlijk verzoek tot het doen van een onderzoek naar het dossier Elswoutshoek.

Motie

De raad heeft mij op 12 april 2018 bij motie opgedragen om door middel van een extern onafhankelijk onderzoek waarheidsvinding te laten plegen over de gebeurtenissen in 2014 rond het dossier Elswoutshoek. Mij is gevraagd vooraf een procesvoorstel op te stellen door middel van een plan van aanpak voorzien van een concrete, toetsbare en verifieerbare vraagstelling en normenkader. Mij is voorts opgedragen voor dit onderzoek een ter zake deskundig onderzoeker/onderzoeksbureau te selecteren en een onderzoeksbudget op te stellen. De gemeenteraad zal, alvorens het onderzoek start, bij (overtuigende) meerderheid zowel de onderzoeksvragen, de persoon van de onderzoeker als het onderzoeksbudget bekrachtigen. Met die bekrachtigingen gaat de onderzoeker aan het werk in opdracht van de gemeenteraad.

Inbreng raadsfracties

Om de raad te betrekken bij de formulering van de onderzoeksvragen heb ik de fractievoorzitters de gelegenheid geboden te delen welke specifieke vragen er bij de raadsfracties omtrent dit onderzoek leven. De ingebrachte vragen zijn per fractie (geanonimiseerd gelet op de persoonlijke gegevens van derden) opgenomen in de bijlage.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onafhankelijke onderzoek is tweeërlei:

1. 'waarheidsvinding van de gebeurtenissen uit 2014 in het dossier Elswoutshoek' en
2. te komen tot een formele politiek-bestuurlijke afsluiting van het jarenlange dossier.

Een feitenonderzoek omtrent relevante gebeurtenissen in 2014 zal duidelijkheid moeten verschaffen over het optreden van politieke ambtsdragers en tevens speculaties over hun handelen moeten wegnemen. Mijn intentie is voorts om door afronding van het onderzoek te komen tot 'verzoening' tussen betrokkenen in het dossier Elswoutshoek.

Afbakening onderzoek

Toetsingskader

Het toetsingskader voor het onderzoek bestaat uit de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de (in 2014) geldende gedragscode voor bestuurders van de gemeente Bloemendaal.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

Bij nadere bestudering van de berichten in de media, de berichten op social media, de integriteitsmeldingen en de inbreng van de fracties, stel ik vast dat de vragen die leven met name gaan over *de legitimiteit en integriteit* van het handelen van de politieke ambtsdragers in 2014 ten aanzien van de gebeurtenissen in het dossier Elswoutshoek.

Artikel 170 lid 2 van de Gemeentewet schrijft voor dat de burgemeester de bestuurlijke integriteit van de gemeente bevordert. Gelet op de signalen en meldingen die ik heb ontvangen richt het onderzoek zich - vanuit mijn bestuurlijke verantwoordelijkheid in deze - op de bestuurlijke integriteit van politieke ambtsdragers die een rol speelden bij de gebeurtenissen in 2014.

Integriteitsmeldingen en inbreng raadsfracties

Ik vraag de nog aan te wijzen onderzoeker/onderzoekscommissie om de integriteitsmeldingen en de inbreng van de raadsfracties onderdeel uit te doen maken van het onderzoek.

Eerdere onderzoeken en juridische procedures

In de afgelopen jaren zijn er - zowel intern als extern - diverse onderzoeken gedaan naar het dossier Elswoutshoek. Ook is het dossier onderwerp geweest van diverse juridische procedures. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om voorgaande procedures en onderzoeken 'over te doen'. De reeds vervaardigde rapporten vormen wel een context voor het onderzoek en zullen ter beschikking worden gesteld aan de onderzoeker/de onderzoekscommissie¹.

Gebeurtenissen uit 2014

In de motie is verwoord dat de waarheidsvinding betrekking heeft op 'de gebeurtenissen die nog boven de markt hangen'. De vraag is wat zijn die gebeurtenissen uit 2014? Ten behoeve van een deugdelijk onderzoek is het van essentieel belang dat er - vóór aanvang van het onderzoek - bij (overtuigende) meerderheid van de gemeenteraad overeenstemming is over welke gebeurtenissen het onderzoek nu daadwerkelijk gaat. De gebeurtenissen vormen de aanknopingspunten voor het onderzoek.

In 2014 hebben er naar mijn weten de volgende relevante gebeurtenissen plaatsgevonden:

- februari 2014: landgoedeigenaren doen WOB-verzoeken
- februari 2014: landgoedeigenaren doen aangifte wegens laster en smaad
- februari 2014: poging tot mediation
- februari 2014: grondruil door landgoedeigenaren
- februari 2014: vernietiging convenant Elswoutshoek door college
- april 2014: kort geding, gemeente versus landgoedeigenaren in verband met opzeggen convenant
- 17 juli 2014: TV-uitzending EenVandaag
- 31 juli 2014: raadsvergadering naar aanleiding van TV uitzending EenVandaag

¹Er lopen nog twee hoger beroepsprocedures over de oplegging geheimhouding uit 2014 (een strafrechtelijke en een bestuursrechtelijke). De uitspraken worden in de loop van dit onderzoeksproces verwacht. De zaken die nog onder de rechter zijn, maken krachtens het beginsel van de onafhankelijkheid en scheiding der machten (de politiek behoort de rechterlijke macht niet voor de voeten te lopen) geen deel uit van dit onderzoek.

- 5 augustus 2014: vooraankondiging bodemonderzoek door Grontmij aan landgoedeigenaar
- 8 augustus 2014: publicaties columns Volkskrant(website)
- 14 augustus 2014: aankondiging dat bodemonderzoek plaats gaat vinden door Antea
- 15 augustus 2014: preventieve last onder dwangsom aan landgoedeigenaar
- 16 augustus 2014: wethouder geeft interview aan het Haarlems Dagblad
- 17 augustus 2014: pro-burgemeester petitie wordt opgesteld
- 29 augustus 2014: Wob-procedure landgoedeigenaar bij rechtbank
- 31 augustus 2014: extra raadvergadering vanwege TV uitzending van 28 juli 2014
- 5 september 2014: dwangsom wordt opgelegd op dienstwoning Elswoutslaan
- 8 september 2014: raadsleden nemen op gemeentehuis kennis van e-mails
- 11 september 2014: verklaring wethouder in commissie bestuur en middelen
- Half september 2014: twee raadsdebatten over interview wethouder in Haarlems Dagblad
- 4 november 2014: besluit college tot oplegging geheimhouding op stukken/e-mails
- 26 november 2014: overleg fractievoorzitters met college over geheimverklaring van e-mails

- September/
november 2014: Wob-verzoeken van fractievoorzitter Hart voor Bloemendaal, fractievoorzitter Liberaal Bloemendaal en landgoedeigenaar

- 16 december 2014: openbaarmaking mails door fractievoorzitter Hart voor Bloemendaal
- 23 november 2014: aangifte burgemeester tegen fractievoorzitter van Hart van Bloemendaal.

Ik nodig uw raad uit om de hierboven opgesomde gebeurtenissen uit 2014 zo nodig te amenderen. Daarna maken zij (onder het besluitpunt 2) onderdeel uit van het raadsbesluit en vormen daarmee een onderzoekskader voor de onderzoeker/de onderzoekscommissie.

Middelen

Organisatorische & financiële middelen

Na vaststelling van de onderzoeksvragen zal ik een ter zake deskundige onderzoeker of onderzoeksbureau selecteren en de raad hierover een besluit vragen. Parallel daaraan zullen er offertes worden opgevraagd voor de uitvoering van het onderzoek.

Personele middelen

Extra formatie is nodig voor begeleiding van het onderzoek.

Participatie

Om de raad te betrekken bij de formulering van de onderzoeksvragen heb ik de fractievoorzitters de gelegenheid geboden te delen welke specifieke vragen er bij de raadsfracties omtrent dit onderzoek leven. De ingebrachte vragen zijn per fractie (geanonimiseerd gelet op de persoonlijke gegevens van derden) opgenomen in de bijlage. Deze zullen ter hand worden gesteld aan de onderzoeker(s). Teneinde een deugdelijk onderzoekskader aan u voor te leggen, heb ik mij bij het opstellen van dit raadsbesluit ter zijde laten staan door enkele onafhankelijke en gezaghebbende integriteitsdeskundigen.

Communicatie

Voorafgaand aan de behandeling van dit voorstel in de raad stuurt de burgemeester een persbericht om de context van het onderzoek toe te lichten.

Vervolgproces

Ik zal de gemeenteraad vragen om bij (overtuigende) meerderheid de persoon van de onderzoeker als het onderzoeksbudget te bekrachtigen voordat het onderzoek daadwerkelijk start. Naar verwachting komt dit uiterlijk aan de orde in de raad van oktober 2018. De onderzoeker/onderzoekscommissie zal vervolgens worden uitgenodigd haar onderzoeksresultaten zo snel mogelijk, maar in ieder geval uiterlijk 2019, aan uw gemeenteraad voor te leggen.

Bijlagen

- Inbreng raadsfracties/raadslid (corsanummer 2018010232)

Achterliggende documenten

Voor meer achtergrond verwijs ik u naar de motie van 12 april 2018 en de bijlage met de door de raadsfracties ingebrachte vragen.

De burgemeester van Bloemendaal